श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – अक्टूबर, २०१९

कक्षा – शास्त्रिप्रथमवर्षम् (SEM-1) **प्रश्नपत्रम् – 7** गुणाः - ७०

विषयः – वेदः **कोड – CE-1.1.1** समयः – ११.३० तः २.३०

दिनाङ्कः – १६/१०/२०१९ सन्दर्भग्रन्थः – वैदिकसूक्तसंग्रहः

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

प्रश्नः – १ अधोलिखितेषु द्वयोः मन्त्रयोः व्याख्या विधीयताम् । १०

(१) अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम् । होतारं रत्नधातमम् ॥

(२) अच्छा सिन्धुं मातृतमामयासं विपाशमुर्वीं सुभगामगन्म ।
वत्समिव मातरा संरिहाणे समानं योनिमनु संचरन्ती ॥

(३) प्रतद्विष्णु: स्तवते वीर्येण मृगो न भीम: कुचरो गिरिष्ठा: ।
यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेष्वधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा ॥

प्रश्नः – २ निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य निबन्धात्मकम् उत्तरं लिखत । १०

(१)अग्निदेवस्य वैशिष्ट्यं विवेचयत ।

(२)विश्वामित्रनदीसम्वादसूक्तस्याधारेण विश्वामित्रस्य सम्वादमुपस्थापयत ।

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

प्रश्नः – ३ अधोलिखितेषु द्वयोः मन्त्रयोः व्याख्या विधीयताम् । १०

(१) इदं पितृभ्यो नमो अस्त्वद्य ये पूर्वासो य उपरास ईयु: ।
ये पार्थिवे रजसा निषत्ता ये वा नूनं सुवृजनासु विक्षु ॥

(२) यत्पर्जन्य कनिक्रदत् स्तनयन् हंसि दुष्कृतः ।
प्रतीदं विश्वं मोदते तत्किं च पृथिव्यामधि ॥

(३) पृच्छे तदनो वरुणदिदृक्षूपो एमि चिकितुषो विपृच्छम् ।

समानमिन्मे कवयश्चिदाहुरयं ह तुभ्यं वरुणो हृणीते ॥

प्रश्नः – ४ **निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य निबन्धात्मकम् उत्तरं लिखत।** १०

(१)पितृसूक्तस्योपरि एकं निबन्धं लिखत।

(२)यथाशास्त्रं पर्जन्यसूक्तस्य लोकोपकारकत्वं विवेचयत ॥

तृतीयान्वितिः (Unit-3)

प्रश्नः – ५ **अधोलिखितेषु द्वयोः मन्त्रयोः व्याख्या विधीयताम्।** १०

(१) जाया तप्यते कितवस्य हीना माता पुत्रस्य चरतः क्व स्वित्।
ऋणावा बिभ्यद्धनमिच्छमानोऽन्येषामस्तमुप नक्तमेति ॥

(२) सभा चे मा समितिस्यावतां प्रजापतेर्दुहितरौ सहविदाने।
येना संगच्छा उप मा स शिक्षाच्चारु वदानि पितर: संगतेषु ॥

(३) सुखारथिरश्वानिव यन्मनुष्यान्नेनीयतेऽभीशुभिर्वा जिन इव।
हृत्प्रतिष्ठं यदजिरं जविष्ठं तन्मे मन: शिवसंकल्पमस्तु ॥

प्रश्नः – ६ **निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य निबन्धात्मकम् उत्तरं लिखत।** १०

(१)आधुनिकसमाजं प्रति अक्षसूक्तस्य कथं प्रभावो विद्यते इति प्रदर्शयत।

(२) मनसः स्वरूपं लक्षणं च यथाशास्त्रं प्रतिपादयत।

प्रश्नः – ७ **अधोलिखितेषु केषाञ्चन दशानाम् अर्थं लिखत।** १०

(१)बन्धुरित्था

(२)दोषावस्त:

(३)नितोदिनः

(४) जारिणी

(५) शूषम्

(६) उरुगाय:

(७) मृग:

(८) कितवः

(९)	अक्षैर्मा दीव्यः
(१०) अवन्तु
(११) सुपायनः
(१२) अरपः
(१३) नपातम्
(१४) अनसा
(१५) नुकम्

***

`**Answer Key**

कक्षा – शास्त्रिप्रथमवर्षम् (SEM-1)	**प्रश्नपत्रम् – 7**	गुणाः - ७०
विषयः –वेद	**कोड – CE-1.1.1**	समयः –
दिनाङ्कः –	सन्दर्भग्रन्थः – वैदिकसूक्तसंग्रहः	

प्रश्नः – ७

१. बन्धुरिथा- बन्धुभूतो हितकरः
२. अहर्निशम्
३. कशावन्तः
४. गणिका, अभिसारिका, व्यभिचारिणी
५. शूषमिति बलनाम , मननीयं स्तवनम्, मन्त्रात्मकं बलम्
६. उरुक्रमण, बहुभिः स्तुत्य
७. सिंहः
८. अक्षक्रीडाकुशलो जनः
९. द्युतक्रिडा मा कुरु
१०. रक्षन्तु
११. सुगमः
१२. पापरहितम् इति सायणः
१३. अविनश्वरत्वम्
१४. शकटेन
१५. अतिशीघ्रम्